

N o g l e
a f
H o r a t t e s O d e r
metrisk oversatte.

Et Forfög,

udgivet som

Indbydelseskrift
til den offentlige Examen,

der begynder

i Ribe Cathedralskole,

den 2den Septbr. 1816.

Af

P. N. Thorup.

Rector.

73

7306.

Ribe 1816.

Trykt hos Niels Siersted Hyphoff,
paa Skolens Bekostning.

Då, probos mores docili juventæ

date!

Hor. Carm. sæcul.

I.
Om Overdaadighed og Sædernes
Fordærvelse.

(3die Bogs 24de Ode.)

Lad Arabiens skjulte Skat

Være fattig mod din, Indiens selv ei rig;

Dine Dæmninger fylde end

Hist det tusciiske Hav, her det apuliske

veget Trofkab i fremmed Favn,
med Ære vil døe, heller end leve med Skam. —
Ivo, som önsker en Grændse fat
ugudeligt Mord, rasende Borgertvift,
som vil kaldes paa Stöttens Fod:
Landets Fader", o hör! Sædernes Frækhed Du
Atter lægge i Baand som Helt,
gift af kommende Slægt; ach, thi Fortjenesten
Skele Vi til i Lykkens Glands,
kkes bort fra vort Syn lede Vi efter den. —
Hvortil förgeligt Klagemaal,
naar ei straffende Sværd fælder den trygge Laft?
Hvortil Love, naar Sæder ei
bevde Lovenes Agt? naar selv ei Klodens Ring,
Indefluttet af Solens Brand,
ke Boreas's Hjem, evig bedækt med Snee,
Skræmmer graadige Handelsaand?
Naar med skadelig Klögt Havets forvovne Søn

Byder truende Bølger Trods?

Naar den herskende Skam, Fattigdom, byder Dig

Slavisk døde og lide Alt,

Ja forlade tilfaldt Dydens den steile Vei? —

45. Op! Vi bringe til Capitol,

Hvor Lykönskende Folk jublende kalder Os,

Eller kaste i næste Hav

Perler, Stene og Guld, denne ufæle Erts,

Vor Elendigheds fæde Grund,

50. Hvis vor Vandel saafandt redeligt angrr Os.

Ond Begjerligheds fule Sæd

Maa oprykkes med Rod; slappet, forkjelet Sind

Ved en strengere Ungdomstugt

Vinde Styrke igjen. Drengen af ædel Byrd

55. Holder sig paa en Hest med Nød,

Skyer den hændende Jagt; hvad han forstaaer er Spil,

Enten Trochus Du byder ham,

Eller — Loven til Trods — fristende Tærningbret;

Medens Faderen, skuffende

60. Handelsfælle og Ven, ændfer ei Eed og Pligt,

For vanartede Søn i Haft

At forfyne med Guld. See det er Tingens Gang:

Stedse voxer den lumpne Skat,

Stedse mangler den dog Noget, Jeg veed ei hvad.

II.

Nöisomheds Priis.

(3die Bogs 1ste Ode.)

Forhadte Pöbel, bort fra min Helligdom!
Her bydes Taushed. Sange, uhörte för,
Som Phoebi Præft Jeg lærer Eder,
Yngling og Pige! med festlig Alvor. —

— 7 —

5. Monarcher herske over en talrig Hjord
Af bange Slaver, over Monarcher Zeus,
Giganter Seierherre, han, som
Rörer sit Bryn — og al Verden skjælver.
Vel muligt, Dennes Plantning en större Plads
10. End Hins omskygger; ædlere Een af Byrd
Paa Marfes Mark om Hæder betler;
Bedre af Sæder og Ry sig melder
En Anden; Denne følger en större Sværm
Clienter; Alle bier dog samme Lod,
15. I samme Urne ryfter Skjæbnen
Alle, de største som mindste Navne.
Naar over Iffen Niddingen bliver væer
Nedhængte Sværd, siculiske Maaltid ei
Trods Kokkens Kunst opvækker Smagen,
20. Söynen ei Fuglens, ei Harpens Toner
Gjenbringe. Landbeboeren huldere
Den blide Slum forsmæder ei det lave Tag,

phrygisk Marmor ei, ei phoeniciske
Solens Straaler trættende Purpurlands,
is ei, Falernens Drue eller
Indiens Salve formilder Kumren;
for da pryde — Avind til Harm — min Sal
tids Smag med kneifende Stötterad?
vorfor da ønske mig at bytte
Sabinerdalen med Rigdoms Möie?

advig enhver Forhindring! Ei evig Du
tragte Tiburs Strømme og Æfulas
De fede Dale eller Fader-

Morderen Telegons grønne Høie.
Orlad den ækle Overflod, hint Colos
f Taarn, som nærmer Isfen til Skyerne;
Ophør at studse over Roms, det
Herliges, Rigdom og Rög og Tummel!
Orandring er de Rige som oftest kjær;

Et reenligt Maaltid under den Armes Tag
Har tit foruden Purpurtæpper
Glattet den mørknede Pandes Folder. —
Alt viser jo Andromedas Fader hist
Forborgne Flamme; Procyon raser alt
Og gramme Löves Stjerne; Solen

Nærmer sig atter med hede Dage.
Alt søger tratte Hyrde med matte Hjord
Til Bækkens Rand og Buskene, hvor Silvan —

de med Selvfændighed fro fit Liv
aer kun Han, som hver Dag udbryde kan:
g haver levet. Lad i Morgen
Sørøste Skyer, Lad reneft Solglands
fke Himlen; Jupiter fely ei skal
ndle nydte Virkelighed til Tant,
fke kabe eller ganske hæve
Gaven, den flygtende Stund medførte. —
na driver lyftig fit grumme Hverv,
liver fræk og haanlig fit gamle Spil,
g vexler om med fine Gaver,
Nu mig og nu en Anden gunftig.
dvæler: Hil den! Sufer dens Vingeslag,
n! Jeg giver Slip paa dens falske Skjenk;
dhyller i min Dyd Jeg kaarer
Ilde udftyret men ædel Armod.
Hvo, fom vil, — naar stormende Africus
ryler Maften, — gribe til Bön og Graad

Anmærkninger.

Det min Oversættelse maatte kunne uden Vanskelighed for-
 es af desto flere Læsere, har jeg med Hensyn til Nogle af
 de tilføjet følgende, for Andre vistnok overflødige, Oplys-
 ger.)

Iste Ode.

1. Araberne skjulte deres Skatte ubrugte i Jorden.
2. "Dæmninger" Horats revser paa flere Steder
 den paa hans Tid herskende Yppighed at opføre
 Bygninger paa kostbare Moler eller Dæmninger
 ude i Søen.
4. Det tusciske eller tyrrenske Hav laae vesten
 for Italien, det apuliske østen for samme.
5. Den uundgaelige Skjæbne forestilles med sa-
 danne Attributer, som udfordres til at opføre va-
 rige Bygninger, saaledes her Demantspigre.
 Meningen er at Skjæbnen rammer endog den
 meest Ophøiede.
6. Det Overraskende i Dødens Komme udtrykkes
 ved at tillægge den et Net eller en Snare,
 hvori Mennesket uforvarende seer sig fanget.
10. Scytherne levede under Telte paa Vogne.
- 11-16. Geterne, ogsaa et nomadisk Folk, forbleve
 ikke længer end et Aar paa Stedet, og skiftedes
 indbyrdes til at dyrke Jorden og føre Vaaben.
 Ceres Gudinde for Agerdyrkning.

V. 15-24. Disse Nomaders simple og ufordærvede Sæder modfattes Romernes lastefulde Vandel. Hos disse var det ikke ualmindeligt, at Stedmødre mishandlede, endog forgiftede deres Stedbørn; at Konen, pukkende paa sin Medgift, beherskede Manden, o. s. v.

— 25-30. Aarsagen til de blandt Romerne i Reptiblikkens sidste Tid herskende Borgerkrige udleder Digteren fra Sædernes Fordærvelse, denne atter fra en overhaandtagende Yppighed.

— 36-39. Den hede Zone modfattes her den kolde, hvor Nordvinden (Boreas) har hjemme.

— 45-46. "Capitolium," Roms Bjergfastning. Der, i den offentlige Skat, opfordrer Digteren sine Landsmænd at nedlægge deres Kostbarheder for at anvendes til Statens Bedste. En saadan Beslutning maatte være vis paa den — ikke rige — Mængdes entusiastiske Bifald.

— 57. Trochus var en Metalring, indvendig behængt med Bjælder, hvilken man med en vis Behændighed drev foran sig; en Leg, som mere passede sig for Barnet end Ynglingen, der burde hårde sit Legeme ved strengere Övvelser.

— 58. Tærningespil var kun tilladt under Saturnalierne, en almindelig Glædesfest, der kunde sættes i Ligning med Italienernes Carneval; ellers var det som andre Hazardspil forbudet.

2den Ode.

V. 1-5. Digteren forestiller sig som Sangguden Phoebi Præst at undervise et Chor af Ynglinger og Piger i en ny Høitidsfang, hvis Toner han angiver dem. Han hortsjerner de Uindviede, dels for at befordre Handlingens Festlighed, dels at ikke tilfældige Yttringer skulde indeholde noget ulykkeligt Varsel. Uhørt kalder han sit Qvad mere maaskee med Hensyn til dets lyriske Form, hvori H. var den første Mester blandt Romerne, end til Æmnet, som ikke just kan siges at indeholde nye eller meget ualmindeelige Tanker.

— 5-10. Tordenguden Zeus, som nedlynde Giganternes Kæmpeslægt, der bestormede Himlen, formaaer ved Öiebrynets Bevægelse at ryste Verden.

— 11. Marfes Mark var en offentlig Plads i

- Rom, hvor Folket bortgav de høieste Statsbetjener, og de Anføgende gik omkring for at vinde Stemmer ved deres venlige Nedladdenhed endog imod deres ringeste Medborgere.
- 10. 20 Sigter til Historien om Damocles, som den sicilianske (siculiske) Tyran Dionysius lod klæde i Purpur og sætte ved sit kongelige Taffel for at nyde den Herlighed, han saa ofte kavde lovpriist; men over hans Isse kængte D. tillige blot ved et Hesthaar et draget Sværd, — Sindbillede paa den Fare, som ledsagede Høiheden, — hvilket betog Smigreren al Madlyst og Behag i sin Stilling.
- 24. Tempe, en for sin yndige Beliggenhed berømt Dal i Grækenlands nordlige Provinds, Theffalien.
- 27. Björnen var et Stjernebillede og Bukkene 2de Stjerner ikke langt fra Nordpolen, af hvilke den første ved sin Nedgang, de andre ved deres Opgang troedes at medføre Storm og Uveir.
- 33. 35 "Dæmninger." See Anmærkningerne i 1ste Ode V. 3.
- 41. 45. Som Phrygien var bekjendt for sit Marmor og Phœnicien for sit Furfur, saaledes var Falernus, et Bjerg i Egnen af Capua, be-

- rømt for sin Viin. Indien frembragte kostelige Haarfalver, hvorpaa Romerne, som bekjendt, satte særdeles megen Priis.
- 48. I Sabinerdalen laae Digterens lille Landsted, ikke langt fra Rom.

III die Ode.

- 1. Mæcenat, bekjendt som Keiser Augusts Fortrolige og Videnskabernes Beskytter, holdtes for at nedstamme fra de gamle tyrreniske eller etruriske Konger.
- 3. Roser til at bekrædte Hoved og Bæger, Nardus, en kostelig indisk Salve til Haaret, hørte til Romernes Luxus ved et muntert Lag.
- 6. Tibur, Æsula, og Tusculum, — anlagt af Telegon, der uvidende dræbte Faderen Ulysses — vare Byer, hvortil Mæcenat havde Udsigt fra sit høie Pallads i Rom, hvilket omtales V. 10 under Benævnelsen af et Taarn, som det i Bygningsmaade lignede.
- 17. 19. Andromedas Fader, Cepheus, og Procyon, den lille Hund, vare Stjernebilleder, hvis Opgang anmeldte den bedste Sommer.

1817

Disciplines

ttenderne fra Ribe Skole ere

Niels Schjörning Hjort, Søn af
H. H. Biskop Hjort, R. a. D.;

Laurids Eiler, Søn af Pastor Eiler
i Leirskov.

Hans Bech, Søn af afdøde Kjøbmand
Bech i Ribe.

1817

piples